

Upozorňujeme, že výchozí [it](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady

Swipe to change

[italština](#)

Dokazování

Itálie

1 Důkazní břemeno

1.1 Jaká jsou pravidla týkající se důkazního břemena?

Důkazní břemeno se řídí zásadami stanovenými v článku 2697 občanského zákoníku, v němž je uvedeno: „Osoby hodlající se domáhat určitého práva u soudu jsou povinné předložit důkazy o skutečnostech prokazujících jejich požadavek. Strana vznášející námitky vůči platnosti těchto skutečností či tvrdící, že vymáhané právo se změnilo nebo bylo vyčerpáno, je povinna předložit důkazy o skutečnostech dokládajících tuto námitku.“

Tyto zásady proto vyžadují, aby žalobce prokázal skutečnosti, na kterých se zakládá jeho nárok, tj. skutečnosti, které mají uváděnou právní účinnost.

Žalovaný musí na druhou stranu předložit důkazy, které prokazují skutečnosti vylučující jeho odpovědnost nebo potvrzující, že došlo k vyčerpání nebo změně práva, takže nárok žalobce by měl být zamítnut.

Pokud žalobce nemůže svůj nárok doložit, je žaloba zamítnuta bez ohledu na to, zda žalovaný předloží tvrzení a důkazy na svou obhajobu.

Článek 2698 občanského zákoníku činí neplatnou jakoukoliv dohodu, jejímž cílem je přenesení nebo úprava důkazního břemene v souvislosti s nezcižitelným právem nebo v jejímž důsledku je pro jednu ze stran příliš obtížné uplatnit svá práva.

Nedostatečné důkazy poškozují věc strany (žalobce nebo žalovaného), která je povinna uvedené skutečnosti prokázat nebo vyvrátit, jelikož na nedostatečné důkazy se pohlíží jako na neexistenci důkazů.

1.2 Existují pravidla, která vylučují některé skutečnosti z důkazního břemene? Ve kterých případech? Je možné i tak vyvrátit určité právní domněnky předložením důkazu?

Důkazní břemeno se nepoužije v těchto případech:

V případě domněnek, tj. kdy zákon sám stanovuje důkazní hodnotu určitých skutečností nebo umožňuje soudu vyvodit závěry ohledně neznámé skutečnosti ze známé skutečnosti (článek 2727 občanského zákoníku).

Domněnky jsou rozděleny na:

právní domněnky, tj. domněnky stanovené zákonem, které mohou být vyvrátitelné (*iuris tantum*), což znamená, že je lze vyvrátit důkazem opaku, nebo nevyvrátitelné (*iuris et de iure*), což znamená, že je nelze vyvrátit předložením důkazu opaku u soudu;

jednoduché domněnky, které soud musí posoudit při svém zvažování, přičemž připustí pouze závažné, konkrétní a souhlasné domněnky; jednoduché domněnky nejsou přípustné v souvislosti se skutečnostmi, u nichž zákon neumožňuje výslech svědků (článek 2729 občanského zákoníku);

obecně známé skutečnosti (*fatti notori*), tj. skutečnosti, které jsou všeobecně známé v době a místě vydání soudního rozhodnutí a o nichž neexistují žádné pochybnosti (článek 115 občanského soudního řádu);

nepopřené nebo přiznané skutečnosti, tj. skutečnosti uváděné oběma stranami nebo přiznané (i nevýslovně) stranou, která by mohla mít zájem na jejich zpochybnění (první odstavce článku 115 občanského soudního řádu).

1.3 Do jaké míry musí být soud přesvědčen o pravdivosti faktu, aby na něm založil rozsudek?

Soudní rozhodnutí potvrzující nárok nebo případné námitky vůči němu musí být založeno výhradně na skutečnostech, které byly plně prokázány, a to přímo, nebo na základě domněnky.

Soudní rozhodnutí se nemůže zakládat na neprokázaných skutečnostech, a to ani tehdy, jsou-li možné či dokonce vysoce pravděpodobné (článek 115 odst. 1 občanského soudního řádu).

2 Provádění důkazů

2.1 Provádí soud dokazování pouze na návrh účastníků nebo může soudce v některých případech provádět důkazy i z vlastního podnětu?

V italském právním řádu se dokazování řídí zásadou, že rozsah řízení je určen stranami (*principio dispositivo*), která je stanovena v prvním odstavci článku 115 občanského soudního řádu: „kromě případů stanovených zákonem“ musí soud své rozhodnutí založit na důkazech předložených stranami.

Určité výjimky z tohoto pravidla jsou stanoveny v následujících článcích občanského soudního řádu:

článek 117: umožňuje neformální výslech stran;

článek 118: umožňuje nařídít prohlídky osob a předmětů;

články 61 a 191: umožňují soudu vyžádat si znalecké posudky;

článek 257: umožňuje soudu předvolat svědky, které zmínil jiný svědek;

článek 281ter: umožňuje tribunálu (*tribunale*), který zasedá jako samosoudce, nařídít opatření svědeckých důkazů, pokud popis skutečností uváděný stranami zmiňuje osoby, které jsou (jak se zdá) obeznámeny se skutečnostmi.

V pracovníprávních sporech je zásada, že rozsah řízení určují strany, nahrazena systémem vyznačujícím se prvky vyšetřování, zejména podle těchto ustanovení:

článek 420: umožňuje libovolný výslech stran během projednávání dané věci;

článek 421: stanoví, že soud může kdykoli z vlastního podnětu nařídít připuštění jiného druhu důkazu, a to nad rámec stanovený občanským zákoníkem.

V rozvodových řízeních může soud nařídít provedení důkazů z vlastního podnětu, avšak pouze s ohledem na šetření týkající se příjmů a životní úrovně.

2.2 Je-li návrhu účastníka na provedení důkazu vyhověno, co následuje?

Pokud jedna ze stran požádá o provedení důkazu, může druhá strana požádat o prokázání opaku. Soud oběma žádostem vyhoví, má-li důvod se domnívat, že předložené skutečnosti budou relevantní pro účely rozhodování.

Pokud soud důkaz připustí, přistoupí k jeho provedení a projednání.

Po provedení důkazů bude v dané věci rozhodnuto.

2.3 Ve kterých případech může soud zamítnout návrh účastníka na provedení dokazování?

Soud návrh na provedení důkazu odmítne, pokud by byl důkaz bezcenný nebo je podle zákona nepřipustný (např. pokud se tvrzení ohledně prodeje nemovitosti zakládá pouze na prohlášení svědků) nebo pokud nejsou skutečnosti, na které návrh odkazuje, pro účely rozhodnutí důležité (například svědecká výpověď týkající se skutečnosti, která nesouvisí s předmětem sporu).

2.4 Jaké existují druhy důkazních prostředků?

Italské právo rozlišuje mezi listinnými důkazy a důkazy, které nemají písemnou podobu.

Listinné důkazy zahrnují:

veřejné listiny (článek 2699 a násl. občanského soudního řádu);

soukromé listiny (článek 2702 a násl.);

telegramy (článek 2705 a násl.);

domácí soubory a záznamy (článek 2707);

účetní záznamy podniků (článek 2709);

mechanicky pořízené kopie (článek 2712);

kopie dokladů a smluv (článek 2714 a násl.).

Důkazy, které nemají písemnou podobu, zahrnují:

výslech svědků (článek 2721 a násl. občanského soudního řádu);

doznání (článek 2730 a násl.);

místopřísežná prohlášení (článek 2736 a násl.);

ohledání (článek 258 a násl.).

Existují rovněž znalecké posudky, které soudu poskytují technické znalosti, kterými nedisponuje.

2.5 Jaké jsou metody dokazování pomocí svědků a jak se liší od dokazování pomocí znalců? Jaká jsou pravidla pro předkládání písemných důkazů a znaleckých posudků?

Svědecké důkazy připouští soud (článek 245 občanského soudního řádu); soud usnesením svědkovi nařídí, aby dostavil za účelem poskytnutí důkazů, přičemž pokud tak neučiní, vystavuje se postihu donucovacím opatřením a pořádkové pokutě.

Soud stanoví místo, čas a způsob dokazování. Na žádost dotčené strany doručuje svědkům předvolání soudní vykonavatel. Svědek přečte závazek vypovědět pravdu a poté ho soudce vyslýchá, strany nemohou vyslýchat svědky přímo.

Nově zavedené ustanovení umožňují soudu se souhlasem stran provést dokazování písemně (článek 257bis občanského soudního řádu).

Znalce jmenuje soud, který jim klade otázky, na něž musí odpovědět; znalci se dostaví rovněž na jednání a přísahají, že budou vypovídat pravdu. Znalci zpravidla vyhotoví písemnou zprávu, soud jim však může nařídít, aby se dostavili na jednání, kde mohou být během jednání vyslechnuti ústně (článek 195 občanského soudního řádu).

Písemné důkazy jsou součástí řízení, jakmile jsou zařazeny do spisu, a to v době prvního jednání u soudu nebo posléze, s výhradou zákonem stanovených lhůt.

2.6 Mají některé způsoby dokazování větší důkazní sílu než jiné?

Italský právní řád přikládá největší váhu veřejným listinám a nevyvratitelným domněnkám.

Veřejné listiny (článek 2699 a násl. občanského zákoníku) jsou dokumenty, které jsou s potřebnými náležitostmi vyhotoveny notářem (*notaio*) nebo jiným státním úředníkem, který je oprávněn potvrdit jejich veřejnou povahu v místě, kde byla listina vyhotovena. Veřejné listiny mají plnou hodnotu jako důkaz, pokud se neprokáže, že jsou padělané. Vyjma tohoto zpochybnění představují absolutní a plný důkaz.

Nevyvratitelné domněnky (článek 2727 občanského zákoníku) jsou ještě účinnější, jelikož nepřipouštějí prokázání opaku.

2.7 Jsou pro prokázání určitých skutečností povinné určité způsoby dokazování?

Podle zákona je nezbytné určité skutečnosti prokázat výhradně pomocí zvláštních forem důkazů, přičemž v některých případech jde o veřejné listiny a v jiných o písemné dokumenty (veřejné nebo soukromé).

2.8 Mají svědci ze zákona povinnost svědčit?

Svědci jsou povinni svědčit, pokud zákon nestanoví jinak. Zákon stanoví jinak, pokud jde o: nezpůsobilost svědčit, zákaz podávat svědectví, který je uložen určitým osobám, a možnost zdržet se výpovědi. Povinnost svědka svědčit vyplývá nepřímo z pravomoci, kterou článek 255 občanského soudního řádu přiznává soudu a které umožňuje uložit svědkovi, který se nedostaví, uložit pokutu či jej nechat předvést.

2.9 Ve kterých případech mohou svědci odmítnout vypovídat?

V případech stanovených v trestním řádu, na něž odkazuje občanský soudní řád: jedná se o osoby, které mohou odmítnout vypovídat, jelikož jsou vázány profesním tajemstvím, úředním tajemstvím nebo státním tajemstvím.

2.10 Může být osoba, která odmítne vypovídat jako svědek, sankcionována nebo přinucena podat svědectví?

Podle článku 256 občanského soudního řádu oznámí soud svědka, který se dostaví k soudu, odmítne však vypovídat, aniž by uvedl řádné důvody, nebo který zavdá oprávněný důvod pro podezření, že podává křivou výpověď nebo zatajuje důkazy, státnímu zástupci a předá mu kopii záznamu jednání.

2.11 Existují osoby, od nichž nelze vyžadovat svědectví?

Jednotlivci, kteří mají osobní zájem na skutečnostech daného případu, nemohou poskytnout důkazy, jelikož jejich zájem znamená, že by mohli být oprávněni připojit se k řízení jako jeden z účastníků řízení (článek 246 občanského soudního řádu).

Děti mladší 14 let mohou být vyslechnuty pouze tehdy, vyžadují-li jejich svědectví zvláštní okolnosti (článek 248 občanského soudního řádu).

2.12 Jaká je úloha soudce a účastníků při výslechu svědků? Za jakých podmínek lze svědka vyslechnout prostřednictvím videokonference nebo jiných technických prostředků?

Soudce svědka vyslechne tak, že mu během výslechu pokládá přímé otázky týkající se skutečností, které byly připuštěny jako důležité pro řízení, a libovolné otázky ohledně těchto skutečností na žádost právních zástupců stran.

Videokonference není vyloučena, ačkoli není v občanském soudním řádu výslovně stanovena. Článek 202 občanského soudního řádu stanoví, že pokud je nařízeno provedení důkazů, soud „stanoví čas, místo a způsob získání důkazů“, což soudu umožňuje nařídít výslech svědka prostřednictvím videokonference.

Článek 261 občanského soudního řádu rovněž stanoví, že soud může nařídít pořízení videozáznamu, což vyžaduje použití mechanických prostředků, nástrojů nebo postupů.

Videokonference je výslovně uvedena v trestním řádu (např. v článku 205ter).

3 Hodnocení důkazů

3.1 Jestliže účastník získal důkaz nezákonným způsobem, existují omezení přípustnosti takového důkazu při rozhodování?

Soud nebere v potaz důkazy, které nebyly oficiálně předloženy a uznány jako přípustné.

3.2 Jsem-li účastníkem řízení, bude moje tvrzení považováno za důkaz?

Vaše výpověď nebude považována za důkaz ve váš prospěch. Může však být považována za důkaz proti vám, pokud je výpověď doznáním učiněným během formálního výslechu.

Poslední aktualizace: 22/01/2018

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.